PROGRAM

SPOLEČNÉ SCHŮZE VÝBORŮ
z podnětu Evropského parlamentu a Parlamentu České republiky

POKROK
V OBLASTI PROSTORU SVOBODY, BEZPEČNOSTI A PRÁVA

Pondělí 19. ledna 2009 od 15:00 do 18:30 a
úterý 20. ledna 2009 od 9:30 do 13:00

Evropský parlament, Brusel
Místnost József Antall 4 Q 2

Úvod

Od doby, kdy vstoupila v platnost Amsterodamská smlouva, se na početných schůzkách národních parlamentů a Evropského parlamentu diskutovalo o otázkách týkajících se rozvoje prostoru svobody, bezpečnosti a práva. Během posledních tří let se rovněž konaly formální společné schůze výborů, jež organizoval Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci ve spolupráci s parlamentem příslušné předsedající země. Tyto schůze se ukázaly velmi úspěšnými, neboť poskytly poslancům jak Evropského parlamentu, tak národních parlamentů příležitost prodiskutovat otázky spojené s institucionálním a politickým rozvojem prostoru svobody, bezpečnosti a práva, což je téma, které evropským občanům obzvláště leží na srdci.

V tomto ohledu poskytne společná schůze výborů příležitost zhodnotit provádění Haagského programu a zahájit diskusi o přípravách příštího víceletého programu pro prostor svobody, bezpečnosti a práva. Zvláštní pozornost pak bude věnována občanství Unie, přičemž pátá zpráva Komise[1] bude výchozím bodem diskusí.

Navíc bude zohledněn jeden specifický aspekt evropského občanství: svoboda pohybu občanů

[1]Zpráva Komise: Pátá zpráva o občanství Unie (1. května 2004–30. června 2007), KOM(2008)85 ze dne 15. 2. 2008.

EU a jejich rodinných příslušníků. Jeden z nejdůležitějších pokroků v této oblasti bylo vstoupení v platnost směrnice 2004/38 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států[1]. Řádné provádění této směrnice je naprostou prioritou orgánů EU a členských států. Analýza provádění ze strany Evropské komise a Evropského parlamentu spolu s národními parlamenty bude předmětem diskuse na této společné schůzi výborů.

V dnešní době Evropská unie silně ovlivňuje každodenní život občanů EU. Má-li demokracie dobře fungovat, je obecně uznávanou zásadou, že široká veřejnost a organizace občanské společnosti musí být řádně informovány o činnosti její vlády. To usnadňuje kritickou debatu a buduje základ pro odpovědnou práci veřejných orgánů. Transparentnost a právo občanů na přístup k informacím jsou všeobecně uznávány coby nejúčinnější způsob boje proti korupci a jejímu předcházení. Na úrovni EU je však stále ještě prostor pro zlepšení, pokud jde o zvýšení otevřenosti orgánů a zlepšení povědomí občanů o činnostech EU. Proto bude při společné schůzi výborů věnována zvláštní pozornost transparentnosti v oblasti procesů rozhodování jak na úrovni EU, tak ve členských státech.

Vzhledem k tomu, že občanství Unie, svoboda pohybu a přístup k dokumentům představují tři zásadní pilíře pro demokratickou evropskou společnost, kde občan stojí v centru zájmu, je velmi důležité vyslechnout názory evropských i národních poslanců. Jsou to koneckonců především oni, kdo přijímají žádosti občanů a hrají významnou úlohu při tvoření právních předpisů a politik v EU.

Každé zasedání společné schůze výborů se všeobecně zaměří na:
– aktuální stav daných politik,
– to, jak se situace vyvine a/nebo by se měla vyvíjet v nadcházejících letech,
– výměnu osvědčených vnitrostátních postupů s cílem podnítit debatu na úrovni EU,
– to, jak posílit spolupráci mezi národními parlamenty a Evropským parlamentem v otázkách týkajících se prostoru svobody, bezpečnosti a práva a jak posílit přímý dialog mezi Evropským parlamentem a národními parlamenty.

Návrhy a témata, o kterých se bude na schůzi jednat, budou zásadní součástí každoroční rozpravy Evropského parlamentu, jež je stanovena v článku 39 Smlouvy o EU. Konečným výsledkem této rozpravy je přijetí usnesení Evropského parlamentu v březnu roku 2009 o pokroku dosaženém v oblasti prostoru svobody, bezpečnosti a práva.

[1] Úř. věst. L 158, 30.4.2004, s. 77–123.

PRAKTICKÉ POKYNY PRO VEDENÍ DISKUSE

- *Vystoupení na úvod každého zasedání budou omezena na 10 minut.*
- *V zájmu toho, aby se do diskuse mohl zapojit co největší počet poslanců, bude doba určená pro jednotlivá vystoupení v průběhu diskuse omezena na tři minuty na jeden příspěvek či otázku.*
- *Pokud se budou poslanci hlásit o slovo, nechť o tom informují předsedajícího a na samostatném listu papíru uvedou své jméno a který parlament zastupují. Slovo bude jednotlivým řečníkům udělováno v pořadí, v jakém budou obdrženy tyto žádosti, přičemž vždy vystoupí dva poslanci národních parlamentů a jeden poslanec Evropského parlamentu.*
- *Poslanci, kteří by chtěli doplnit své vystoupení, tak mohou učinit písemně a předem zaslat sekretariátu příslušný dokument (pokud možno v angličtině nebo ve francouzštině) na e-mailovou adresu: ip-libe@europarl.europa.eu). Tyto dokumenty budou rozdány v průběhu schůze.*
- *Dokumenty týkající se schůze budou postupně doplňovány na internetovou adresu: http://www.europarl.europa.eu/webnp/cms/lang/en/pid/11*

DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ PRO ZÁJEMCE O ÚČAST NA SPOLEČNÉ SCHŮZI VÝBORŮ

Seminář je přístupný veřejnosti. Z bezpečnostních důvodů však musejí účastníci, kteří nejsou držiteli průkazu povolujícího vstup do Evropského parlamentu, tento průkaz získat předem. Zájemci o toto povolení ke vstupu nechť se obrátí na sekretariát semináře (ip-libe@europarl.europa.eu) do **12. ledna 2009**. Je nutné uvést **celé jméno, adresu bydliště a datum narození**. Bez těchto údajů oddělení bezpečnosti vstupní průkazy nevystaví.

Pondělí 19. ledna 2009

15:00–15:15 ZAHÁJENÍ ZASEDÁNÍ

Úvodní slovo pronese předseda Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci Evropského parlamentu **pan Gérard DEPREZ**, místopředseda Výboru pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny PČR **pan Petr KRILL** a předseda Výboru pro záležitosti Evropské unie Senátu PČR **pan Luděk SEFZIG**.

15:15–17:00 1. ZASEDÁNÍ
ORIENTAČNÍ ROZPRAVA O NADCHÁZEJÍCÍM VÍCELETÉM PROGRAMU TÝKAJÍCÍM SE PROSTORU SVOBODY, BEZPEČNOSTI A PRÁVA

Předseda: předseda Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci Evropského parlamentu **pan Gérard DEPREZ**.

Úvodní slovo pronese místopředseda Evropské komise odpovědný za svobodu, bezpečnost a spravedlnost **pan Jacques BARROT**.

15:30–15:50 Prezentace

Člen Výboru pro záležitosti Evropské unie Senátu PČR **pan Tomáš GRULICH**.
Člen Výboru pro spravedlnost švédského parlamentu **pan Johan PEHRSON**.

15:50–17:00 Diskuse

Hodnocení provádění Haagského programu dokončila Evropská komise v červenci roku 2008[1]. Proces určování priorit pro nadcházející víceletý program pro prostor svobody, bezpečnosti a práva pro období 2010–2014 již započal a bude zohledňovat obtíže, jež nastaly při provádění jak programu z Tampere, tak Haagského programu, a také příspěvky vycházející z každoroční rozpravy Evropského parlamentu o prostoru svobody, bezpečnosti a práva.

Evropský parlament a národní parlamenty budou mít příležitost posílit vzájemný dialog týkající se priorit pro období 2010–2014 a stanovit strategické priority v oblasti přistěhovalectví, azylu a integrace. Výsledky tohoto zasedání budou zohledněny v usnesení Evropského parlamentu o budoucnosti prostoru svobody, bezpečnosti a práva a budou rovněž obsaženy ve sdělení Komise o nadcházejícím víceletém programu.

[1] Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu: Zpráva o provádění Haagského programu za rok 2007, KOM(2008)373.

17:00–18:30 2. ZASEDÁNÍ
EVROPSKÉ OBČANSTVÍ A SVOBODA POHYBU EVROPSKÝCH OBČANŮ A JEJICH RODINNÝCH PŘÍSLUŠNÍKŮ

Předseda: místopředseda Výboru pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny PČR **pan Petr KRILL**.

17:00–17:20 Prezentace

Členka Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci **paní Adina-Ioana VĂLEAN**[1], Evropský parlament.
Členka Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci **paní Urszula GACEK**[2], Evropský parlament.

17:20–18:30 Diskuse

Evropské občanství je automaticky uděleno každému člověku, který je příslušníkem jednoho z členských států. Být občanem EU znamená požívat všech práv zakotvených ve Smlouvě, včetně práva na volný pohyb a pobyt v rámci EU. Skutečnost je taková, že stále více evropských občanů studuje, pracuje a žije v členském státě, jehož nejsou státními příslušníky. Evropští občané by si měli být vědomi významu svého evropského občanství, jeho výhod a také práv a povinností, které s sebou přináší.

Na tomto zasedání se bude jednat o právním jádru práv občanů, jmenovitě o právu volně se pohybovat a pobývat na území členských států EU (článek 18 Smlouvy o ES a článek 45 Listiny základních práv Evropské unie), o právu volit a být volen v evropských a obecních volbách v členském státě, v němž má občan bydliště (článek 19 Smlouvy o ES), o právu na diplomatickou a konzulární ochranu na území třetí země (článek 20 Smlouvy o ES), o petičním právu k Evropskému parlamentu (EP) a právu obracet se na veřejného ochránce práv (článek 21 Smlouvy o ES). Směrnice 38/2004 slučuje do jednoho nástroje složitý legislativní korpus (dvě nařízení a devět směrnic) a rozsáhlou judikaturu Evropského soudního dvora o právu na vstup a pobyt pro občany Unie. Směrnice omezuje v případě občanů Unie a jejich rodinných příslušníků, včetně „registrovaných partnerů“, množství formalit (například tím, že zrušuje systém povolení k pobytu pro občany Unie) a poskytuje lepší ochranu před omezeními práva na volný pohyb.

***

19:00 Večeře

poslanecká restaurace, přízemí budovy ASP

[1] Zpravodajka zprávy z vlastního podnětu o „uplatňování směrnice 2004/38/ES o právu občanů EU a jejich rodinných příslušníků volně se pohybovat a pobývat na území členských států“ (2008/2184(INI)).
[2] Zpravodajka zprávy z vlastního podnětu o „problémech a perspektivách spojených s evropským občanstvím“ (2008/2234(INI))

Úterý 20. ledna 2008

9:30–11:10 3. ZASEDÁNÍ
KLÍČOVÉ ASPEKTY NÁVRHU NA REVIZI NAŘÍZENÍ 1049/2001 O PŘÍSTUPU VEŘEJNOSTI K DOKUMENTŮM EU

Předseda: předseda Výboru pro záležitosti Evropské unie Senátu PČR **pan Luděk SEFZIG**.

9:30–10:00 Prezentace

Místopředseda vlády České republiky zastupující předsednictví Rady Evropské unie **pan Alexandr VONDRA**.
Člen Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci Evropského parlamentu a poslanec Evropského parlamentu **pan Michael CASHMAN**[1].
Místopředsedkyně Evropské komise odpovědná za institucní vztahy a komunikační strategii **paní Margot WALLSTRÖMOVÁ.**

10:00–11:10 Diskuse

Podle čl. 1 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii musí orgány a subjekty Společenství přijímat rozhodnutí co nejotevřeněji a co nejblíže občanům. Článek 255 Smlouvy o ES stanoví zásadu, podle níž má každý občan Unie a každá osoba s bydlištěm v členském státě právo na přístup k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise. Právo na přístup k dokumentům je uznáváno jako základní právo v článku 42 Listiny základních práv Evropské unie. Zásada a výjimky vztahující se na základní právo na přístup k dokumentům EU jsou podrobně upraveny v nařízení o transparentnosti č. 1049/2001[2]. V době, kdy bylo toto nařízení přijato, převládalo politické klima ve prospěch zvýšení transparentnosti a nařízení celkově vzato řádně fungovalo. Během jeho provádění ovšem vyšlo najevo, že je zde i nadále prostor pro zlepšení, vzhledem k žádostem, jež byly v roce 2006 předloženy Evropským parlamentem[3], na základě judikatury Evropského soudního dvora. V dubnu roku 2008 předložila Komise návrh na revizi tohoto nařízení, které podle některých národních parlamentů představovalo pro transparentnost krok zpět. Zasedání umožní výměnu názorů ohledně tohoto kontroverzního návrhu.

[1] Zpravodaj návrhu na revizi nařízení (ES) č. 1049/2001 o přístupu k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise
[2] Nařízení (ES) č. 1049/2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise, které se stalo použitelné dne 3. prosince 2001, Úř. věst. L 145, 31.5.2001, s. 43
[3] Zpráva poslance Cashmana obsahující doporučení Komisi ohledně přístupu k textům orgánů a institucí EU (2004/2125(INI)), A6-0052/2006

11:10–12:40 4. ZASEDÁNÍ
TRANSPARENTNOST ROZHODOVACÍHO PROCESU NA ÚROVNI EU

Předseda: předseda Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci **pan Gérard DEPREZ**.

11:10–11:30 Prezentace
Osvědčené postupy členských států v oblasti transparentnosti

Ministryně spravedlnosti Švédského království **paní Beatrice ASK**.
Předseda Výboru pro ústavní právo finského parlamentu **pan Kimmo SASI**.

Přístup k dokumentům veřejných orgánů se musejí zabývat všechny vlády a parlamenty členských států EU. Je užitečné inspirovat se od členských států, které nejvíce pamatují na transparentnost. Jejich postupy by mohly být zdrojem inspirace nejen ve věci revize nařízení 1049/2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům EU, ale i pro další vnitrostátní postupy. Zvýšení transparentnosti rozhodovacího procesu na úrovni EU by mohlo přispět k předcházení obav o její legitimitu a zlepšit tak obrázek EU.

11:30–12:30 Diskuse

Závěrečné poznámky evropského veřejného ochránce práv **pana P. Nikiforose DIAMANDOUROSE**
„Jak se můžou orgány EU inspirovat osvědčenými postupy členských států v oblasti transparentnosti a řádné správy věcí veřejných?“

12:40–13:00 ZÁVĚREČNÉ ZASEDÁNÍ
ZÁVĚRY A PERSPEKTIVY V OBLASTI MEZIPARLAMENTNÍ SPOLUPRÁCE

Závěrečné slovo pronese předseda Výboru pro záležitosti Evropské unie Senátu PČR **pan Luděk SEFZIG,** místopředseda Výboru pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny PČR **pan Petr KRILL** a předseda Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci Evropského parlamentu **pan Gérard DEPREZ**.

***

TISKOVÁ KONFERENCE